

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 267
כסלו תשפ"א

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירוב
בארץ הקודש
054-84-833-20

פירצה בין הלחי לקיר, וסגירתה בלבד

דבר נוסף שנוגע לתיקון זה, שהלחי עמד במרחק חצי מטר מהקיר, וכך הוא גם צריך להיות כדי שיהיה אחריו סיום המזגן, אך אם כך נמצא שיש פירצה בינו לבין הקיר, כי הצורת הפתח מסתיימת בלחי, וממנו עד הקיר שמשמש המשך המחיצה של העירוב אין מחיצה. דין זה כותב השו"ע (סי' שס"ג ס"ז) לגבי לחי של מבוי, שצריך שלא יהיה הלחי רחוק מן הכותל ג' טפחים [יותר משיעור לבד]. ובמשנ"ב (ס"ק כ"ג) הביא שנחלקו האחרונים מה דין בלחי של צורת הפתח, יש מהפוסקים שהתירו, משום שצורת הפתח נחשבת כמחיצה סגורה, וקי"ל שאם העומד מרובה על הפרוץ מותר, וא"כ כשצורה"פ יותר מרובה הפירצה הרי היא סוגרת את הפירצה שבין הלחי לקיר, [באופן שמכוון בקו ישר, ולא בזוית]. אבל יש שאוסרים [משום דין אתי איירא וכו' שהלחי מתבטל באויר, שגדול ממנו משני צדדיו, או משום הלכות לחי שלא יהא צוה"פ באויר, ואכמ"ל].

תיקון מקום הלחי, וחסימה בין לבין הקיר בלבד

למעשה מכריע המשנ"ב להחמיר, ורק בשעת הדחק יש לסמוך להקל. [והחזו"א היקל כאשר הרווח רק בצד אחד של הפתח]. ולפ"ז גם במקרה שלנו, יש להחמיר לסגור את הרווח שבין הלחי למחיצה. על מנת לעשות מחיצה ביניהם, מדדנו את המרחק, ונמצא שהוא ששה טפחים לשיעור הגר"ח נאה, לכן הוספנו ברזל אחד עומד באמצע בדיוק, ומחובר בחלקו העליון והתחתון. ועובי הברזל ממעט את שני הרווחים שיהיו פחות מג' טפחים ועי"ז הרווח נחשב כסתום ממש, עם מחיצה גמורה. [ואע"פ שעדיין הרווח יותר מעובי הלחי והברזל, מ"מ בלבד אין בעיה של אתי איירא ומבטל ליה, כי בלבד ההלכה נאמרה שנחשב כסתום, משא"כ בעומד מרובה ההלכה נאמרה שנחשב פתח].

הבקיאות המוזמחיות הנדרשת לעשיית עירוב כשר

הנה כל הדברים הנ"ל, עם הדינים וההלכות, החילוקים וההכרעות, מדברים על מקום אחד בלבד מתוך כל העירוב, וכמו כן הוא בכל מקום ומקום. שמלבד הידע הטכני שכל עירוב צריך שיהיה בעל מלאכה שיעשה עבודה טובה, צריך גם שיהיה עימו גם מישהו שבקי בחלק ההלכתי, עם הפרקטיקה ההלכתית, לשים לב לבעיות של כל דבר, ולפרונות שרגילים לעשות בזמננו. וכאשר זה חסר, יתכן מאוד שיהיו שינויים קטנים שפוסלים את העירוב, או מכניסים אותו למחלוקת, ומורידים את רמת כשרותו. הדינים האלו הנוגעים למעשה במציאות בת זמננו, אינם מצויים בספרי הפוסקים, וגם קשה לערוך אותם בכתב, אלא צריך ללמוד אותם מתוך שימוש בשטח ונסיון, או ע"י תמונות הממחישות מקרים רבים, כי בכל פרט יש לדון מכמה הלכות, ולכל מקרה יש דברים שונים שגורמים שינוי הלכתי, כגון במקרה הנ"ל, צריך דבר ראשון לשים לב להבין כשהלחי תחת מזגן, ואח"כ לדעת מה הדין כשהוא ברווח שבינו לקיר. לשים לב שחשוב למדוד עם מכשיר ולגלות שביניהם יש צינורות, לדעת מה הדין של צינורות כשהם לבד, והאם דינם שונה כשהם בין הקיר למזגן. כדי ללמוד את הדברים האלו צריך שיעורים מיוחדים עם ליבון והסבר ועם המחשבות.

לצורך כך אנו פותחים בימים הקרובים בס"ד, את המחזור השלישי ללימוד הלכות עירובין למעשה, בחבורת אברכים ת"ת, עם היקף רחב בעשרות נושאים הלכתיים, עם הוראות גדולי ההוראה, והדקדוקים שנהגו בעירובים השכונתיים בזמננו, כולל לימוד פרקטיקה בקשירת החוט, מדידתו, התקנת לחי ועמוד, ועם סיור בשטח. במסגרת זו כל המשתתפים רוכשים ידע עצום, מעשי ואקטואלי, שכל אחד נעזר בו. וכמו כן מגיעים גם לשמש כבודקי עירובין מומחים במקומות שונים.

העבודות בשבוע זה בתיקון עירוב שכונתי בדרום

בסייעתא דשמיא, החלו העבודות בחידוש העירוב של הקהילה החרדית בבאר שבע. והעמידו כמה עמודים חדשים, וכן התחילו לפעול בתיקון הלחיים. בעירוב זה אפשר לראות את ההשקעה המרובה בעשיית העירוב, עם חומרים טובים וחזקים, יש מקומות שהלחיים בנויות בקיר ע"י בלוקים או יציקת בטון, ועם כל זאת יש דברים המעכבים את כשרות העירוב.

תיקנו לחי וחברו אותו בצד שאינו מתחת החוט

אחד מהמקומות שטופלו בשבוע זה, היתה צורת הפתח גבוהה מאוד, שהחוט קשור בקומה רביעית של שני בנינים, ועשו להם לחיים תחת החוט. לחיים אלו נעשו מאבן כאמור, וגם הם מכוונות תחת החוט. אבל כאן אירע שינוי, שלאחר זמן השכן בבנין הרכיב מזגנים, והעמידו את המנוע של המזגן על קיר הבנין, בדיוק במקום שבין הלחי לחוט. לאחר תקופה שמו לב שהמנוע יוצר הפסקה בין הלחי לחוט, כמו שכתב המשנ"ב (סי' שס"ג ס"ק ק"ב) שאם יש גג המפסיק בין הלחי לחוט אינו כשר, משום שאין עושים צורת הפתח בעינין זה, [והביאור לפי דברי המשנ"ב (סי' שס"ב ס"ק ס"ב) שהענין בלחי שרואים אותו כאילו עולה עד החוט, מדין גוד אסיק מחיצתא, וכאשר יש באמצע דבר החוצץ, אי אפשר שהלחי יחשב עולה ומתחבר עם החוט. ויש עוד ביאור ואכמ"ל].

לחי בקיר ומעליו מזגן, ולחי מברזל רחוק

בעקבות השינוי ביקש האחראי מאדם טוב שעובד במסגריה, שידאג לעשות לחי אחר, שיעמוד רחוק מן הקיר, במקום שאינו מתחת המזגן. וכך הוא עשה, הביא לחי מברזל וחבר אותו לקרקע בצורה חזקה, במרחק חצי מטר מהקיר, כשבאנו לבדוק את העבודה, התברר שהוא ידע רק שהלחי צריך להיות רחוק, אבל לא ידע שצריך לעשות את הלחי מכוון תחת החוט, והעמיד את הלחי במרחק כעשרים ס"מ ממקום החוט, באופן שלא היה צריך מכשיר מיוחד למדוד ולראות את הלחי וקבעו אותו במקומו. בשבוע זה באו העוסקים במלאכת הקודש, והוציאו את הלחי וקבעו אותו במקומו הנכון.

לחי שנמצא כנגד הרווח שבין הקיר למזגן

והנה יש לדון במקרה זה שיתכן שהלחי הראשון היה כשר. מפני שכידוע המנועים של המזגנים מורכבים עם תושבת ברזל, שמחזיקה את המנוע במרחק של כעשרה ס"מ מהקיר, וא"כ הלחי הבנוי על הקיר, שעביו כשהה ס"מ, נמצא כנגד הרווח, ואין מעליו גג המפסיק בינו לבין החוט. ואע"פ שהרווח פחות מג' טפחים והכלל הוא שכל פחות מג' נחשב סתום מדין לבד. יש לומר שדעת כמה פוסקים שלא אומרים לבד להחמיר, וא"כ לענין זה אינו נחשב סתום אבל יש אופנים שאומרים גם להחמיר [כמו שמצאנו בגמי (עירובין דף ת). לגבי לחיים רצופות]. אלא שדוקא בענין גג המפסיק במבואר בט"ז ובמשנ"ב שם, שאם יש נקב גדול כנגד החוט, אין הגג מפסיק ולא התבאר מהו השיעור של נקב גדול, אם הוא טפח [כשיעור הפסק באהל הטומאה], או ג' טפחים [שיוצא מתורת לבד]. ומ"מ בענין המזגן יש בידינו הוראה שנמסרה מכמה רבני העירובים, שאין פסול של גג המפסיק כאשר הלחי והחוט נמצאים כנגד הרווח שבין המנוע לקיר, [ויתכן שהורו כן גם משום הצורה, שניכר שהמזגן הוא דבר נפרד מהקיר], לכן לכאורה היה נראה שהלחי הראשון כשר, ואין צורך בתיקון הלחי הנוסף.

אבל ניגשנו לבדוק את הלחי בעזרת המכשיר של מדידת מקום החוט [הבקבוק והשרשרת], וגילינו שמקרה זה שונה מהוראת הרבנים הנ"ל, כיון שבמקום שכנגד הלחי היו שני צינורות מזגן עם העטיפות השחורות שלהם, שמלאו את הרווח שבין המנוע לקיר, וכמעט שלא נשאר אלא כשני ס"מ רווח, וא"כ יש מעל הלחי דבר ממשי שסותם, ומפסיק בין הלחי לחוט. [ואע"פ שבארנו בלגיונות קודמים (גליון 4 ועוד) שנחלקו גדולי ההוראה האם צינור לבד מהווה הפסק בין הלחי לחוט, אך כאן שהצינור צמוד למזגן, מצטרף יחד להחשב דבר גדול המפסיק], לכן היה צורך לתקן את הלחי הנוסף, שיעמוד רחוק מהקיר, לאחר שמסתיים המנוע, ויהיה מכוון תחת החוט.

המחזור החדש יתקיים בעז"ה מחנוכה עד ר"ח ניסן
להצטרפות חייג - 055-6783323

לתרומות לתיקון העירוב בקהילה - 0548483320

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM

קו ישיר לשיעורי העירובין של הרב משה אנגלרד שליט"א 073-295-1621 שיעורים יומיים שלוחה 4

**נפתחה
ההרשמה!**

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

כשר או פסול? מהודר או בדיעבד?

את זה תוכל לדעת ולהורות, בהצטרפות ללימוד "עירובין למעשה" שע"י "מוקד העירוב"

כך נראה החוט בכניסה ליישוב מ. ח, כשר או פסול?

זה מה שהאחראי הראה לנו, היכן העירוב בתמונה?

כך נראה העירוב ביישוב ר. האם עמוד עקום מאוד, כשר בשעת הדחק?

כך נראה הלחי סמוך ליישוב ח. מה דין הלחי במצב כזה?

עירוב ליד ישוב הפץ חיים - כשר או פסול?

האם העירוב בצימר כשר בצורה כזו?

מה הבעיה בפתח הזה, והאם יש אפשרות להתירו?

עמוד שמוקף בצמחים, מה דינו לכתחילה ובדיעבד?

האם ניתן להתיר גדר זו ע"י "עומד מרובה"?

מה צריך לדעת למדוד בגדר זו?

האם יש היתר לטלטל תחת הגג?

איזה דגנים פוסלים את הלחים האלו?

12 שיעורים, לימוד מקיף, הלכה, פרקטיקה, סיכומים, מבחן, סיור בשטח, תעודות

בירושלים: בימי שני
בסמוך לישבת מיר, בשעה 5:30 אה"צ
כמו"כ יש אפשרות לקבוצה בזמן הפסקת צהרים בשעה 2:00.
בבני ברק: בימי רביעי
בבהכנ"ס 'צעירים', בשעה 8:00 בערב
במודיעין עילית: בימי שלישי
רח' הסבא מסלבודקה, בשעה 8:00 בערב

לפרטים ולהרשמה, בטלפון 055-678-3323

**מגוון שיעורים נוספים
ברורים ואקטואליים
ללימוד מהבית**
להצטרפות - 0583248468
A83320@GMAIL.COM

